Gemeente Almelo

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door	Datum
	541804	S. Beltman	15 februari 2022

Onderwerp
Premie aanvaarding (deeltijd)werk Participatiewet

Geachte leden van de raad,

Bij de behandeling van de programmabegroting 2020 heeft uw raad de motie 'Premie Participatiewet' aangenomen. Deze motie is erop gericht om parttime werk door uitkeringsgerechtigden te bevorderen. Om deze daarmee, mogelijkerwijs via parttime werk, volledig uit de uitkering te laten stromen. Daarbij werd het college gevraagd te onderzoeken wat een premie (volgens artikel 31 lid 2 onder j Participatiewet) daaraan kan bijdragen.

In mei 2020 zijn resultaten van experimenten met de Participatiewet in verschillende gemeenten bekend geworden. Daarbij ging het om experimenten met toestemming van het Rijk onder begeleiding van universiteiten. Onderdeel van deze experimenten was het mogen bijverdienen zonder dat dit geheel gekort werd op de uitkering. Daarmee waren ze vergelijkbaar met premies voor deeltijdarbeid. De resultaten waren echter niet van dien aard dat gesproken kon worden van een duidelijk en significant positief effect, op grond waarvan Almelo een nieuw beleid, over het verstrekken van premies zou kunnen stoelen.

Om te bezien of er desondanks specifiek voor Almelo een positief effect was te bereiken met (deeltijd) premies werd via Divosa het bureau Optimalistic ingeschakeld om een scan uit te voeren over de Almelose werkwijze rondom deeltijdwerk. Deze scan leverde de volgende aanbevelingen op:

- *Richt een nazorgproces in met aandacht voor communicatie en informatie aan klanten.*
- *Overweeg op termijn (2021) het opvragen van loonstroken te vervangen door het gebruik van de polisadministratie (daarin verzamelt het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen informatie over loon, uitkeringen en arbeidscontracten).*
- *Benoem deeltijdwerk niet alleen als middel, maar ook als doel. Geef klanten meer regie in het gesprek over hun hoogst haalbare doel.*
- *Richt een premie in ter hoogte van 16% van de verdiende inkomsten, die 2x per jaar wordt betaald. Stimuleer hiermee urenuitbreiding voor bestaande parttimers met een kleine baan.*
- *Combineer deze premie met een vaste uitstroompremie voor wie fulltime aan het werk gaat.*

In onze brief van 27 oktober 2020 (RAAD - 2006323) hebben wij aangegeven de intentie te hebben deze aanbevelingen in te bedden in de reguliere processen. Waarbij wij de aanbevelingen bij de laatste drie bullets, specifiek gericht op deeltijdwerk, in het beleid te willen opnemen en daarbij de laatste twee aanbevelingen te willen vastleggen in een beleidsregel.

Een dergelijke beleidsregel gericht op het verstrekken van een premies deeltijdwerk en uitstroompremies, als bedoeld in de aanbevelingen, werd ambtelijk voorbereid. Waarbij het overigens nog steeds de vraag bleef hoe groot het positief effect zou kunnen zijn.

Echter in 'Gemeentenieuws van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2021-5' geeft de staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid het volgende aan:

"Het is niet de bedoeling dat de uitstroompremie structureel wordt uitbetaald: de premie kan dan namelijk fiscaal worden gezien als een periodieke uitkering waarover inkomstenbelasting moet worden betaald en kan dan bovendien gevolgen hebben voor de inkomensafhankelijke toeslagen. Ook bij een structurele, meerjarige inzet van een halfjaarlijkse of jaarlijkse premie kunnen deze fiscale gevolgen optreden. Het gaat dan immers niet langer om incidentele, maar om structurele uitkeringen of betalingen gekoppeld aan maandelijks inkomen."

Wij hebben daarom besloten af te zien van de voorgenomen vaststelling van een beleidsregel deeltijd- en uitstroompremies welke was gebaseerd op de voorbeelden uit het land welke nu door de staatssecretaris worden gehekeld.

Wel hebben wij een beleidsregel vastgesteld, vergelijkbaar met een regeling van de gemeente Groningen, waarbij aan iemand die een contract voor minimaal 16 uur krijgt, € 300, -- op aanvraag wordt uitbetaald. Slaagt de uitkeringsgerechtigde erin om dit contract uit te breiden naar volledige uitstroom, dan volgt er een aanvullende uitbetaling van € 900, --.

Deze regeling is niet in strijd met de aanwijzingen van de staatssecretaris en lijkt ook te passen bij de plannen van het nieuwe kabinet over een uitbreiding van de mogelijkheid tot bijverdienen in de bijstand. Omdat de effecten in Almelo niet op voorhand kunnen worden vastgesteld, gaat het in beginsel om een regeling die vooralsnog geldt voor een periode van 2 jaar als zijnde een experiment op grond van artikel 17 van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Almelo 2015. Wanneer de beleidsregel zorgt voor een positief resultaat dan kan worden overwogen deze een meer permanent karakter te geven.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne A.J. Gerritsen

Beleidsregel premie (deeltijd)werkaanvaarding Participatiewet

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almelo;

gelet op titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht, artikel 7 van de Participatiewet, artikel 31 lid 2 aanhef en onder j van de Participatiewet en artikel 17 van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Almelo 2015;

besluit:

vast te stellen de Beleidsregel premie (deeltijd)werkaanvaarding Participatiewet

Artikel 1 Premie
Het college kan op aanvraag aan een uitkeringsgerechtigde van 27 jaar of ouder die voor ten minste zes maanden algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt en behoudt, eenmalig een premie toekennen, mits die uitkeringsgerechtigde voorafgaand aan de arbeidsinschakeling ten minste 36 maanden aaneengesloten algemene bijstand heeft ontvangen.

Artikel 2 Hoogte premie
De premie bedraagt € 1.200, - als een uitkeringsgerechtigde door de arbeidsinschakeling niet langer recht heeft op algemene bijstand.

Artikel 3 Uitbetaling premie
Uitbetaling van de premie vindt voor 25 procent van het in artikel 2 genoemde bedrag zo spoedig mogelijk na toekenning plaats en voor de overige 75 procent in de zevende maand na arbeidsinschakeling.

Artikel 4 Uitbetaling eerste deel
De premie bedraagt € 300, - als een uitkeringsgerechtigde door de arbeidsinschakeling met een omvang van ten minste 16 uur per week, voor een deel van de van toepassing zijnde norm recht heeft op algemene bijstand. De premie wordt zo spoedig mogelijk na toekenning in een keer uitbetaald.

Artikel 5 Uitbetaling tweede deel
Indien een uitkeringsgerechtigde als bedoeld in artikel 4 op een later moment door toename van het aantal arbeidsuren geen recht meer heeft op algemene bijstand, kan het restant van het premiebedrag als bedoeld in artikel 2 ten bedrage van € 900, - worden toegekend. De premie wordt zo spoedig mogelijk na toekenning in een keer uitbetaald, maar niet eerder dan in de zevende maand na arbeidsinschakeling.

Artikel 6 Moment aanvragen
Een aanvraag voor een premie kan tot maximaal drie maanden na arbeidsinschakeling of urentoename als bedoeld in artikel 5 lid worden ingediend.

Artikel 7 Geen recht op premie
Er bestaat geen recht op een premie als de arbeidsinschakeling niet tijdig aan het college is gemeld.

Artikel 8 Beschut werk en loonkostensubsidie
Een uitkeringsgerechtigde die in het kader van artikel 10b of 10d van de Participatiewet is ingeschakeld in de arbeid kan in aanmerking komen voor een premie als bedoeld in artikel 1.

Artikel 9 Uitzendwerk
Een uitkeringsgerechtigde die via de uitzendbranche is ingeschakeld in de arbeid kan in aanmerking komen voor een premie als bedoeld in het artikel 1, als blijkt dat die uitkeringsgerechtigde ten minste zes maanden aaneengesloten werkzaam is geweest en de aanvraag uiterlijk in de zevende maand na arbeidsinschakeling is ingediend. In afwijking van het artikel 3 wordt de premie in een keer uitbetaald.

Artikel 10 Hardheidsclausule
Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een premie dan kan het college, gelet op alle omstandigheden, in het individuele geval beoordelen of de aanvrager in afwijking van de beleidsregel alsnog in aanmerking komt.

Artikel 11 Inwerkingtreding
Deze beleidsregel treedt in werking op de dag na bekendmaking en kent een werkingsduur van 2 jaar.

Artikel 12 Citeertitel
Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel premie (deeltijd)werkaanvaarding Participatiewet.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almelo op 15-02-2022

de burgemeester,	de secretaris,
A.J. Gerritsen	F.W. van Ardenne

Toelichting

Oorspronkelijk was het idee om de premie in zetten om daarmee een structurele vorm van inkomensvrijlating, die halfjaarlijks wordt uitgekeerd, te creëren. Een werkwijze welke in diverse gemeenten wordt toegepast en welke ons ook door het bureau Optimalistic (ingeschakeld via Divosa) werd geadviseerd. Echter de staatsecretaris van SZW gaf in juli 2021 aan dat een dergelijke structurele inzet van een premie niet de bedoeling is en er voor de uitkeringsgerechtigde negatieve fiscale effecten zijn te verwachten.
In deze beleidsregel is er daarom geen sprake van een structureel karakter. Deze beleidsregel kent daarnaast een looptijd welke vooralsnog begrensd is tot 2 jaar. Enerzijds omdat het effect van de beleidsregel niet op voorhand goed valt in te schatten. De twee jaar zullen daarom gebruikt moeten

worden om het effect op de bijstandsverstrekking te monitoren. Anderzijds omdat de door de raad vastgestelde re-integratieverordening op het eerste gezicht niet de ruimte biedt om als college premies te gaan verstrekken. Die ruimte is er echter wel als het gaat om een experiment van tijdelijke aard. Artikel 17 van de verordening voorziet hierin.

Het zoeken naar werk is in principe voor iedere uitkeringsgerechtigde een verplichting, maar aangezien het vinden van werk moeilijker wordt naarmate men langer is aangewezen op een uitkering, is voorzien in een (uitstroom)premie bij een ononderbroken uitkeringsduur van minimaal drie jaar.

Het verstrekken van een premie is alleen mogelijk als een uitkeringsgerechtigde uitstroomt die algemene bijstand ontvangt. In de Participatiewet is namelijk geregeld dat jaarlijks een een- of tweemalige premie kan worden verstrekt aan personen van 27 jaar of ouder die niet in mindering wordt gebracht op de uitkering (artikel 31, tweede lid, onderdeel j en vijfde lid van de Participatiewet).

De premie wordt in twee gedeelten uitbetaald omdat in een aantal gevallen een uitkeringsgerechtigde binnen zes maanden zal terugvallen in de uitkering (artikel 3). Om een uitkeringsgerechtigde die uitstroomt een steuntje in de rug te geven bij de financiële rompslomp die de overgang van uitkering naar inkomen uit werk met zich meebrengt, is ervoor gekozen aan het begin van de arbeidsinschakeling alvast een deel van de premie uit te betalen.

Aangezien een premie om fiscale redenen maar twee keer per kalenderjaar mag worden toegekend en uitbetaald, dient hiermee rekening te worden gehouden als een uitkeringsgerechtigde binnen een kalenderjaar uitkeringsonafhankelijk wordt door meer uren te gaan werken.

Hoofddoel van de (uitstroom)premie is, dat een uitkeringsgerechtigde door de arbeidsinschakeling duurzaam onafhankelijk wordt van de uitkering. Aangezien een dergelijke arbeidsovereenkomst lang niet altijd (direct) tot de mogelijkheden behoort, is ook in een premie voorzien wanneer een uitkeringsgerechtigde maar voor een beperkt aantal uren aan het werk gaat en daardoor nog voor een deel van het inkomen afhankelijk is van een uitkering. Naast deze premie bestaat recht op inkomstenvrijlating die kan oplopen tot in totaal € 1.344, - over 6 maanden (bedrag per 1 januari 2022 volgens artikel 31, tweede lid, onderdeel n van de Participatiewet). Als stimulans om meer uren te gaan werken wordt de uitstroompremie verhoogd op het moment dat alsnog uitkeringsonafhankelijkheid wordt bereikt (artikel 4 en 5).

Met het gestelde in artikel 7 wordt voorkomen dat verzwegen werkzaamheden leiden tot premieverstrekking.

In artikel 8 is geregeld dat een uitkeringsgerechtigde die werkzaamheden gaat verrichten in een beschutte omgeving of met behulp van een loonkostensubsidie, in aanmerking kan komen voor een (uitstroom)premie.

Een premie is ook mogelijk als een uitkeringsgerechtigde in de uitzendbranche werkzaam is. In dat geval moet achteraf worden aangetoond dat ten minste zes maanden onafgebroken is gewerkt. In de uitzendbranche wordt immers doorgaans gewerkt met kortdurende contracten.

Om een zo groot mogelijk effect te bereiken is naast het uitkeren van premies begeleiding en nazorg van uitkeringsgerechtigden noodzakelijk, waar het gaat om de administratieve en financiële effecten van het aanvaarden van werk.

17
1/2

Motie: Premie Participatiewet

De gemeenteraad in vergadering bijeen op 7 november 2019,

Constaterende dat:
• Eind 2018 waren er in Almelo per 1000 inwoners 66,2 mensen met een bijstandsuitkering. Dit is bijna tweemaal hoger dan het landelijk gemiddelde,
• Op dit moment heeft van de mensen in de bijstand slechts 6,24% inkomsten uit parttime werk,
• De stap van bijstand naar een fulltime baan is groot. Parttime werken is een mooie tussenstap op weg naar uitkeringsonafhankelijkheid,
• De financiële prikkel om parttime te gaan werken klein is door de vrees voor verrekening achteraf met inkomensafhankelijke toeslagen vanuit Belastingdienst (bijv. de huurtoeslag, de zorgtoeslag en kindgebonden toeslagen);
• Parttime werk leidt hierdoor tot veel onzekerheid over het inkomen en werkzoekenden raken verdwaald in bureaucratie;
• Almelo tot doel heeft gesteld om het aantal mensen met een bijstandsuitkering te laten dalen naar 2200 in 2022;
• Het college een een- of tweemalige premie op grond van de Participatiewet kan toekennen, voor zover dit naar het oordeel van het college bijdraagt aan arbeidsinschakeling van belanghebbende,
• Deze premie wordt vrijgelaten bij de vaststelling van het recht op en de hoogte van de algemene bijstand

Overwegende dat:
• werken moet lonen;
• Almelo op dit moment geen beleid heeft over de premie op grond van art. 31, lid 2 onderdeel j Participatiewet;

Verzoekt het college:
Te bekijken op welke manier een premie als bedoeld art. 31, lid 2 onderdeel j Participatiewet in verordeningen en beleid kan worden opgenomen, de consequenties hiervan in kaart te brengen en de uitkomsten te presenteren in een politiek beraad over de Participatiewet;

en gaat over te de orde van de dag

CDA	CDA		VVD	VVD	

17 09 2/2

	LAS			PVV	
	D66			CU	
	PvdA			PVA	
	SP			GL	
	LC		LEEFBAAR ALMELO	LA	
	Democraten. Nu			Fractie Weinreder	
	Forum voor Rechts				